

20 LET KOSTELA SV. MARTINA

STARÝ Poddvůrov
2014

Okna v kostele

Kostel sv. Martina ve Starém Poddvorově

Letos uplyne 20 let od vybudování a slavnostního posvěcení tohoto staropoddvorovského Božího domu. Bylo by vhodné s odstupem těchto dvaceti let připomenout historii vybudování kostela i to, co v minulosti této stavbě předcházelo.

První pevně doložený doklad o naší obci je pečeť z roku 1779. Obec od vzniku patřila pod čejkovickou duchovní správu a věřící z obce navštěvovali kostel v Čejkovicích. Vozili sem pohřbívat i zemřelé, protože až do roku 1947 obec Starý Poddvorov neměla hřbitov.

Problémem bylo spojení s Čejkovicemi. Až do druhé poloviny 40. let 20. stol. nebyla z naší obce do Čejkovic silnice. K dispozici byly jen polní cesty. V případě nepříznivého počasí byla hodinová docházka obtížná. Občané tuto skutečnost brali jako neměnnou a byli s ní smířeni. V průběhu let, kdy se začaly zlepšovat životní podmínky občanů, hlavně po 2. světové válce, objevily se úvahy o tom, že by bylo dobré mít kostel v obci. Nemožnost výstavby kostela spočívala v důvodech finančních, a po únoru 1948 z důvodů politických. Jakých, je všeobecně známo.

Přišel rok 1968. Nastalo tzv. Pražské jaro a zdálo se, že by se stavba kostela dala zrealizovat. Byl založen výbor pro stavbu kostela v obci. Jejími členy byli: Bedřich Horňák, Pavel Bortlík, Petr Blažek s manželkou Františkou, Pavel Kašík, Augustin Novotný, Anežka Cupalová, Josef Prygl, František Veselský a Rudolf Pulkrábek - předseda MNV.

Když došlo 21. srpna 1968 k okupaci našeho státu „spřátelenými“ armádami, byla

v listopadu téhož roku provedena úpisová akce, v níž se občané zavázali k částce 250 000,- Kčs s podmínkou složit ji po povolení stavby.

Stavební místo bylo získáno za Vlčkovou kapličkou, která stála těsně u silnice na vrcholu stoupání z obce k Novému Poddvorovu. Dnes tam stojí domy č. 309 a 310. Byl vypracován projekt arch. T. Černouškem a započalo s betonáží základů. 29. srpna 1969 byla zbourána Vlčková kaplička, která překážela započaté stavbě. I přes průtahy se stavebním povolením se betonovaly základy.

Se změnou politického klimatu došlo ze strany úřadů k zastavení stavby. Byla vyvolána jednání mezi investorem, tedy čejkovickou farou, výborem pro stavbu kostela a místním národním výborem. Dostavili se i zástupci brněnské konzistoře. Na vydání povolení se čekalo ještě do konce roku 1972. Když už bylo jasné, že stavební povolení nebude vydáno, bylo rozhodnuto stavbu zastavit, materiál rozprodat a peníze občanům, pokud si to budou přát, vrátit.

Toto rozhodnutí vyvolalo u občanů rozhořčení, označili za viníka krachu celé akce národní výbor a dlouho se nechtěli zúčastňovat jakýchkoliv akcí, konaných v tehdejší akci „Z“. Vedení obce svalovalo vinu za neúspěch akce na čejkovickou faru, ale skutečnost byla jinde. Byla to začínající tzv. normalizace po r. 1970, která se snažila veškeré dění vrátit někde do začátku 50. let, včetně omezování náboženských svobod. Tak si občané Starého Poddvorova museli na svůj kostel více jak 20 let počkat.

ZAHÁJENÍ STAVBY KOSTELA V ROCE 1991

Po změně režimu koncem roku 1989, kdy se nové politické poměry zdály být zcela nezvratné, znovu vstala úvaha o stavbě kostela v naší obci. Byl znovu ustaven výbor pro tuto stavbu. Na podnět duchovního správce farnosti faráře P. Jiřího Pally se této iniciativy ujali: Josef Prygl se synem Josefem, Petr a Františka Blažkovi, Bohumil Bortlík ml., František Svrček st., Josef Hornák a Vladimíra Šupová.

Začalo se zvažovat umístění kostela. Bylo několik návrhů, ale nakonec zvítězil návrh na umístění kostela naproti hřbitova přes silnici. Toto umístění je výhodné z hlediska vypravení pohřbů a důležitá je i skutečnost, že kostel budou navštěvovat i občané Nového Poddvorova.

PROJEKT

Byl vypsan konkurz na projekt kostela, který vyhrál brněnský architekt Zdeněk Müller. Úvahy o použití plánů z r. 1968 byly zamítnuty. Původní rozpočet činil 5,5 mil. Kčs, růstem cen materiálu se počítalo s 1 mil. navíc. Po dobu výstavby kostela, hlavně na interiéru, spolupracoval místní výtvarník Bohumil Bortlík ml.

FINANCOVÁNÍ STAVBY

Již při úvahách o stavbě kostela se počítalo s tím, že finance na tuto stavbu bude nutno zajistit svépomocí, formou sbírek a darů. V samotné naší obci byla uskutečněna sbírka po domech, kdy občané přispěli částkou, která nebyla určena, ale podle jakési nevyřčené dohody mezi občany činila asi 1 000,- Kčs. Sbírkami v čejkovické farnosti, kam patří i oba Poddvorovy, bylo na stavbu kostela vybráno 585 000,- Kčs. Solidárně přispěli na stavbu i věřící z okolních farností. Dolní Bojanovice darovaly 44 000 a 48 000,- Kčs, Mutěnice 33 800,- Kčs, Terežín 17 000,- Kčs, Hovorany 15 500,- Kčs a 8 500,- Kčs, Josefov 8 000,- Kčs,

Mikulčice 8 000,- Kčs, Čejč 4 500,- Kčs, Žarošice 10 000,- Kčs, Nový Poddvorov samostatně 13 250,- Kčs. Z Brna byla získána návratná půjčka 150 000,- Kčs. Významnou částkou přispěl spolek „Kirche in Not“ z Německa, ve výši 15 000,- USD, přepočteno 414 000,- Kčs. Tento dar zprostředkoval mutěnický rodák P. Josef Šupa, který v mládí emigroval, v cizině vystudoval bohosloví a potom sloužil jako vojenský duchovní na americké vojenské základně v Německu. Mnozí občané z naší obce podpořili stavbu kostela jak finančně, tak i formou materiální.

Pokus získat peníze z Ministerstva kultury nevyšel, ministr Pavel Tigrid s omluvou sdělil, že ministerstvo má finanční prostředky určeny na obnovu památek, a ty se nemohou použít na stavbu objektů nových.

ZÁKLADNÍ KÁMEN

Základní kámen, který byl poslán po zájezdu řádových sester do Říma, posvětil svatý Otec Jan Pavel II. dne 1. 6. 1991. Na tomto základním kamenu je nápis „Ve jménu Páně Jan Pavel II. 1. 6. 1991“. Posvěcení kamene bylo fotograficky zdokumentováno a fotografie je uložena ve zvláštní schránce kostela. Základní kámen je viditelný ve zdi po pravé straně vchodu.

POSVĚCENÍ STAVENIŠTĚ

5. září 1991 byly zahájeny zemní práce na budoucím staveništi a 8. září bylo toto posvěceno. Posvěcení vykonal biskupský vikář z Brna Mons. Ludvík Horký. U příležitosti posvěcení staveniště byl sepsán Pamětní list, který je uložen rovněž v kostele na paměť dalším generacím. Je v něm napsán tento text: „Z vděčnosti k Bohu, který nás zahrnuje svým požehnáním a z vděčnosti k našim předkům, kteří nám předali dědictví víry a položili základy pro stavbu duchovního chrámu, jsme se rozhodli vybudovat viditelný Boží chrám, zasvěcený sv. Martinu, patronu naší obce.“

Obřad požehnání pozemku ke stavbě vykonal Mons. Ludvík Horký, biskupský vikář.

Kéž Hospodin je stavitelem a nás při stavbě promění na živé kameny duchovního společenství celé obce.

Ve Starém Poddvorově v den svátku Narození Panny Marie L. P. 1991.

Shodou okolností se této malé slavnosti zúčastnili poutníci z Dolních Bojanovic, kteří se vraceli z pěší pouti ze Žarošic a šli silnicí okolo místa svěcení. Slavnosti se zúčastnilo velké množství věřících.

ZAHÁJENÍ STAVBY

Zaměření objektu provedli starosta obce František Strýček a jeho zástupce Václav Varmuža, oba stavební technici. 5. září 1991 byly zahájeny zemní práce, 8. září bylo staveniště vysvěceno a začalo se s betonáží základů. Do zimy se začalo se zděním. Krátce po zahájení stavby, která se zdárně rozbíhala, došlo k neštěstí. Důchodce Rudolf Veselský utrpěl na stavbě úraz, na jehož následky zemřel.

V dalším roce 1992 stavba kostela pokračovala trvalým tempem tak, že se vystavělo obvodové zdivo a koncem roku byla smontována mohutná ocelová střešní konstrukce. Tuto konstrukci vyrobili a usadili montéři Zemědělských staveb Kyjov.

I přes různé problémy stavba utěšeně rostla. V roce 1993 po montáži střešní konstrukce byla stavba zastřešena a začalo provádění vnitřních prací. Do budovy byla vsazena okna, která zhotovili místní řemeslníci Vít Filípek a Pavel Kašík, pak dveře, a tím se stala stavba koncem roku zamykatelná.

V tomto roce práce pokročily tak daleko, že vysvěcení kostela v příštím roce se jevilo jako velmi reálné. Za mírné zimy v lednu a únoru 1994 byly položeny podkladní betony pod dlažbu, aby tato mohla být co nejdříve položena. Dokončovací práce probíhaly rychle, protože vysvěcení kostela bylo stanoveno na 31. července 1994, aby se v něm už na hody 7. srpna mohla sloužit hodová mše svatá. V sobotu před vysvěcením se dokončily terénní úpravy před kostelem a zahradnická firma

ze Znojma dokončila sadové úpravy. Na tyto úpravy přispěl obecní úřad částkou 600 tisíc Kč z celkové částky 720 tisíc Kč. Co mohlo být uděláno, bylo uděláno. Kostel mohl být slavnostně vysvěcen. Ještě do konce roku 1994 bylo namontováno ozvučení kostela a hlavně plynové vytápění.

VYBAVENÍ KOSTELA

Výtvarné a estetické řešení kostela navrhl místní výtvarník Bohumil Bortlík ml., který na realizaci též dohlížel. Liturgický prostor je vybaven oltářem, obětním stolem a řečnickým pultem z cararského mramoru, dle návrhu zmíněného výtvarníka Bohumila Bortlíka. Ten také navrhl lavice a ostatní drobný nábytek. Zmíněné vybavení dodala firma K+K Hodonín.

Elektrickou instalaci kompletně provedla firma Elektroservis - Břečka Karel, Vnorovy 256, a to zdarma.

Varhany byly zakoupeny zánovní od Blahoslavova domu v Brně za symbolickou cenu 60 tis. Kčs. Na zakoupení varhan přispěl potřebnou částkou staropoddvorovský občan.

Na jaře roku 1994 byly dodány a zavěšeny zvony. Větší zvon o váze 300 kg byl pojmenován a zasvěcen sv. Martinu, menší o váze 150 kg

sv. Anežce. Zvony zhotovila známá zvonařská dílna Ditrichova z Brodku u Přerova a kostelu je věnovali staropoddvorovští manželé Petr a Františka Blažkovi.

Křížová cesta je dílem Bohumila Bortlíka a je provedena v moderním pojetí.

Ke dni vysvěcení byl kostel vybaven všim potřebných, všemi náležitostmi a tak nic nebránilo jeho slavnostnímu vysvěcení.

Kostel v naší obci byl vybudován doslova svépomocí. Zednické a pomocné práce prováděli místní řemeslníci. Hlavně důchodci a ostatní občané se zúčastňovali dle potřeby. Někteří občané si brali k tomuto účelu i dovolenou. Odborné práce se zadávaly odborným firmám. Tento Dům Boží je výsledkem práce mnoha ochotných lidí, ochotných pro svou obec udělat něco, co bude sloužit dalším generacím.

Je na místě vzpomenout neúnavného P. Kajetána Sasínka. Tento rodák z naší obce měl celoživotní přání, aby v jeho rodné obci stál kostel. Toto přání se mu splnilo až v důchodovém věku, ale to mu nebránilo, aby na stavbě kostela významně nepřiložil ruku k dílu. Jako kvalifikovaný zedník odvedl na stavbě kus práce. A jak k této profesi přišel? Za dob totality byl perzekuován a byl mu odebrán státní souhlas k vykonávání kněžské služby. Odešel do stavebnictví, kde pracoval až do důchodu.

V neposlední řadě je třeba se zmínit o investoru stavby, čejkovické duchovní správě, v jejímž zastoupení odvedli svůj díl zodpovědnosti kněží P. Jiří Palla, který stavbu začal a poté P. Libor Salčák, který stavbu zdárně dokončil.

Velký dík patří i obecnímu úřadu naší obce, jež také nesl po dobu výstavby kostela svůj díl odpovědnosti, jak starosta František Strýček, tak ostatní personál OÚ. Starosta jako stavař si vzal stavbu kostela za svou a snažil se toto dílo dotáhnout do úspěšného konce.

SLAVNOSTNÍ VYSVĚCENÍ KOSTELA SV. MARTINA VE STARÉM PODDVOROVĚ

Vysvěcení kostela bylo stanoveno na neděli 31. července 1994 v 16.00 hodin. Na tuto slavnost se obec dlouho připravovala jak vzhledově, tak i organizačně, což byla starost zejména výboru pro stavbu kostela, obecního úřadu a farnosti.

Byly vytištěny pozvánky, byli pozváni zástupci okolních obcí, okresního úřadu, duchovní správci ze širokého okolí i kněží, kteří v čejkovické farnosti působili a samozřejmě brněnský Otec biskup se svou suitou.

V 15.30 hod. vykročil slavností průvod od zvonice k novému kostelu. V čele průvodu kráčel Otec biskup Vojtěch Cikrle, dále starosta obce, přednosta okresního úřadu Dr. Kubrický, zástupci obcí, duchovenstvo, krojovaná mládež a ostatní účastníci. Před kostelem a na všech volných prostranstvích u hřbitova čekalo na příchod průvodu velké množství lidí, kteří i přes úmorné vedro vydrželi na místech.

Po příchodu do kostela, kam vešli jen význační hosté a krojovaní účastníci, byl Otec biskup přivítán starostou obce p. Františkem Strýčkem. Ten dále přivítal další význačné hosty a ostatní věřící.

Průběh obřadu uváděl farář Libor Salčák, který pomocí zvukové techniky seznamoval přítomné s průběhem svěcení a vysvětloval

význam a symboliku jednotlivých úkonů. Otec biskup slavnost zahájil promluvou k přítomným, kde vzpomněl historii stavby, její duchovní význam pro věřící, vyslovil přání, aby tento Boží dům byl vždy hojně navštěvován a poděkoval všem, kteří se na stavbě podíleli.

Poté Otec biskup vysvětil budovu a začala první bohoslužba. V průběhu mše svaté byla vyzvednuta deska obětního stolu a do zvláštní schránky byly rukou Otce biskupa vloženy ostatky svatých, a to sv. Ignáce z Loyoly a sv. Konráda z Parzhamu, které darovali členové řádu jezuitů (sv. Ignáce) a kapucíni (sv. Konráda). Bylo zažehnuto věčné světlo, a tím byl kostel předán trvale ke službě Boží. Při této první mši svaté bylo věřícím přítomnými kněžími podáváno Tělo Kristovo a to jak v kostele, tak i na otevřených prostranstvích. S kněžími podával i Otec biskup, který po skončení slavnosti poděkoval všem duchovním, světským představitelům, budovatelům

kostela i účastníkům slavnosti za práci i za účast. Na závěr jmenovitě poděkoval P. Kajetánu Sasínkovi za obětavou práci při stavbě.

Po skončení slavnosti se pozvaní význační hosté odebrali do kulturního domu, kde bylo připraveno pohoštění. V pondělí bylo též v kulturním domě připraveno pohoštění pro ostatní budovatele kostela.

V úterý 2. srpna v podvečer P. Libor Salčák sloužil v novém kostele mši svatou, při které byla posvěcena bohoslužebná roucha – ornáty. Pak začal běžný sled bohoslužeb dle rozpisu.

Tak bylo s pomocí Boží dohotoveno dílo, které bude mít pro život naší obce velký význam, a jež bude předáno dalším generacím našich následovníků. A všichni si přejme, aby naši pokračovatelé do tohoto Božího domu v každé době našli cestu.

Na podnět p. faráře P. Miloslava Čamka napsal František Uhrovič, kronikář obce Starý Poddvorov.

Bylo to jako včera

Nikdo by z nás neřekl, že už je to dvacet roků od posvěcení našeho kostela sv. Martina ve Starém Poddvorově. Můžeme říci, že kostel je už dospělý. Vy, co si pamatujete velké nadšení, nejrůznější peripetie s výběrem plánů, povolením, shromažďování peněžních prostředků, vlastní prací na jeho stavbě, tak jste určitě Pánu Bohu vděční za toto dílo, které se podařilo vybudovat. Splnilo se velké přání a možná také velký sen našich předků mít vlastní kostel a nemuset chodit do Čejkovic, Mutěnic nebo Dolních Bojanovic. Stavět kostel to můžeme nazvat „milostí Boží,“ to není dáno každé generaci. Mnoha z vás to bylo dopřáno být u toho, přímo pomáhat, starší generaci modlit se za dokončení díla, dětem přihlížet a všem se nakonec radovat z nově posvěceného kostela. Žádné pořádné dílo není bez překážek, těžkostí ani obětí. Toto všechno je spojeno i s naším kostelem.

Ten se stal novým středem obce, kde se shromažďuje živé společenství věřících lidí. Stal se místem modlitby, živé liturgie, místem udělování svátostí, pramenem posvěcování i místem setkávání. To jen díky tomu, že zde přebývá Pán Ježíš, je zde pravidelně slavena mše svatá a schází se zde společenství věřících. Když židé putovali do chrámu, tak tam šli několik dní a museli vystupovat nahoru do kopce. Když poprvé uviděli Jeruzalémský chrám, začali zpívat oslavné žalmy např. „Zaradoval jsem se, když mi řekli, do domu Hospodinova půjdeme, už stojí naše nohy ve tvých branách Jeruzaléme.“ Ta slova naplňovala putující lid velkou radostí

a vděčností. K tomuto postoji bychom se měli připojit i my.

Je naším úkolem se starat o to, aby náš kostel byl pěkný. Loni i letos byly provedeny opravy vnějšku kostela. V loňském roce jeho odvlhčení a sanace základů, letos natření fasády, v předešlých letech byl kostel vymalován. Je stále pěkně uklizen a velmi vkusně vyzdoben. Po stránce vnější je kostel jakoby v pořádku, a to nás všechny těší. Ovšem daleko důležitější je, aby byl opravdu živým chrámem, kde se setkávají věřící lidé. Když byl kostel postaven a posvěcen, tak byl plný lidí všech generací a ve všední den byly plné lavice. Za dvacet let už jedna generace odešla a odpočívá na hřbitově, mnozí zestárli a už nemohou přijít. A mnoho mladých chrám opustilo. A další generace přicházejí jen v malých počtech. Tak se nám kostel vyprazdňuje. Je to pro nás někdy smutné, jindy nás to může štvát a mrzet, ale důležité je si uvědomit, že nikdo z nás není Vykupitel. Je naším úkolem modlit se, obětovat se a ukazovat cestu následování Pána Ježíše. V současnosti neobstojí jen nějaká povrchní víra, kdy se navštíví v neděli kostel, sem tam se člověk pomodlí, nijak zvlášť neheřší, dvakrát za rok se vyzpovídá... a to přece stačí. Být živými křesťany znamená žít z Božího Ducha - Ducha Svatého, prosit ho, aby na nás každý den sestupoval. Je nutné vnímat jeho doteky, ptát se ho na dobré nápady a myšlenky i inspirace k dobrému. Otevřít Bibli a číst Boží slovo, zamýšlet se nad ním, nechat se jím formovat v srdci. Důležité je

pravidelně se modlit. Kardinál Marx z Mnichova formuloval takové minimální zásady pro věřícího katolíka - věřící katolík by měl každou neděli jít na mši svatou do kostela, kde se posvěcuje a přijímá svátosti. Druhým momentem, který zdůrazňuje, je navštívit jedenkrát za týden Nejsvětější Svátost Oltářní v kostele a prožít větší osobní modlitbu. Třetím momentem je udělat jedenkrát za měsíc dobrý skutek pro chudé a potřebné. Čtvrtou zásadou je jedenkrát za měsíc se vyzpovídát, kdo chodí každý den ke svatému přijímání. To jsou také praktické zásady naší víry.

Je naším úkolem předat viru dalším generacím. Je to nejtěžší závazek. Je k tomu pozváno celé společenství věřících. Není to jen věc faráře a katechetů, ale je to věc nás všech, co se v kostele scházíme, abychom hledali cesty, prosili Boha o pomoc Ducha Svatého, abychom hledali nový jazyk a slova, nové symboly k oslovení mladých lidí, zapojovali se aktivně do života farnosti.

Především svoji živou víru žili opravdově, horlivě a zapáleně. Měli se rádi a vzájemně si odpouštěli. Spolupracovali na růstu Božího království. Rodina, která žije vírou, je místem, kde se víra předává. Je to domácí církev. Z ní vycházející svědectví živé víry bude čteno všemi kolem nás. Mnozí lidé se budou ptát po naší naději a my jim můžeme ukázat na Ježíše Krista. Žít hluboký duchovní život, znamená žít svůj vztah s Pánem Ježíšem.

Přeji Vám všem i sobě, abychom měli velkou radost z chrámu, který máme a byli živým společenstvím, který tento chrám naplňuje. A radovali se z milosti plnomocných odpustků, které udělil pro náš chrám otec biskup Vojtěch a také z papežského požehnání Svatého otce Františka. Všechny občany Starého a Nového Poddvorova srdečně zvu na oslavu 20. výročí posvěcení kostela, která se bude konat v neděli 27. července 2014 v 10.30 hod. při slavnostní mši svaté v kostele sv. Martina.

P. Miloslav Čamek, farář

Hudba v chrámu sv. Martina ve Starém Poddvorově

Hlavním nositelem hudby v chrámu při liturgii je především hudba varhan, která doprovází zpěv věřících. Varhany do našeho kostela získal pan Bohumil Bortlík, který je varhaníkem již od vysvěcení kostela. Obětavě se o varhany stará a jeho zásluhou slouží již celých dvacet let. Opravy tohoto nástroje provádí varhanář Jan Otcovský.

Do doby, než byl postaven kostel sv. Martina, se scházely děti pod vedením Markéty Bortlíkové (nyní Varmužové) a zpívaly při kytarě písničky při májových pobožnostech u kapličky.

Podobně jako kostel sv. Martina, i chrámový sbor letos oslaví 20. výročí. Byl založen na podzim roku 1994 a poprvé zazpíval při půlnoční mši svaté. Sborníkem se stala tehdejší studentka konzervatoře Světlana Prýgllová (nyní Příbilová) a sbor dostal název Chrámový sbor sv. Martina ze Starého Poddvorova.

Za dobu svého působení má sbor za sebou řadu vystoupení. Těžištěm je hudba při liturgii

v místním chrámu. Dále sbor vystupoval při bohoslužbách v okolních farnostech (Čejkovice, Hodonín, Velké Bílovice, Josefov, Miroslav). Účastnil se také přehlídek chrámových sborů v Brně a v Čejkovicích, poutí do Křtin a účinkoval na vernisážích v Dolních Bojanovicích.

Repertoár sboru tvoří především čtyřhlasé duchovní skladby různých stylových období, písně z Taizé a duchovní folková hudba. V srpnu roku 2004 – po deseti letech – věnoval rodák Pavel Jurkovič sboru skladbu Hymnus k svatému Martinu, která se od té doby každoročně zpívá při hodové mši svaté a svátku sv. Martina. Letos zazní i při slavnostní mši ke dvacátému výročí posvěcení kostela.

Od podzimu roku 2006 převzala vedení sboru Eva Rampáčková, která jej vede dosud. Vystudovala operní zpěv na hudební akademii v Bratislavě. Za jejího působení byl sbor pozván na adventní koncerty do Čejkovic, na svatební mše do Prušánek a Ratiškovice a na první svaté přijímání do Násedlovic.

Kromě chrámového sboru působí v kostele i dětský sbor, kde zpívají děti ze základní školy. První dětský sbor vedla Štěpánka Mikulášková (nyní Janoušková) a nynější dětský sbor vede katechetka Marie Bartálová. Dětský sbor zpívá převážně při dětských mších svatých.

Všem hudebníkům – současným, minulým i budoucím – patří velký dík a obdiv za jejich vytrvalost, trpělivost a nadšení, se kterým přispívají ke zkrášlení liturgie v našem chrámu.

Světlana Příbilová a Eva Rampáčková

Jak to bylo před kostelem?

Oslavujeme 20. výročí vybudování kostela sv. Martina. Dvacet let už kostel slouží svému účelu – je především místem Božího přebývání, místem k oslavě Boží, místem pro setkání věřících a také ukazuje církev, která žije v tomto místě. Boží přítomnost není sice omezena jen na kostely nebo kaple, ale, jak čteme v evangeliu sv. Jana: „opravdoví Boží ctitelé budou Boha uctívat v Duchu a v pravdě“, můžeme se tedy setkávat s Bohem duchovně.

Společné setkávání je však důležité pro nás, je přirozenou potřebou věřícího člověka. V sakrálním – posvátném – prostoru se člověk dokáže ztišit, vnímat krásu vnitřního prostoru, obrazů, soch, vnímá zřetelněji slova modliteb, písní a celé liturgie. A nejen naslouchá, ale vede ho to k rozhodnutí: Věřím Tobě, Bože, důvěřuji Ti, chci Tě poslouchat, chci se změnit, pomoz mi, vyslyš moje starosti a prosby. Myslím, že to byla právě touha po posvátnu, která vedla poddvorovské k myšlence zbudovat ve své obci Boží stánek. Zřetelně se objevila už začátkem 30. let minulého století – našli jsme kopii žádosti o finanční podporu na stavbu kostela adresovanou na prezidentskou kancelář, pak za dalších 40 let se začal kostel už i stavět, ale stavba byla z politických důvodů zastavena. Až tedy na třetí pokus, v r. 1994, se kostel zbudoval – k radosti farníků ze Starého i Nového Poddvorova. Nepochybně to bylo nastartováno náboženskou svobodou, která nastala po dlouhých letech ideologického útlaku, a také lepšími finančními možnostmi a štedrostí farníků a dalších věřících.

Dvacet let je sice dlouhá doba, ale Starý Poddvorov existuje už více než 300 let. Co bylo před kostelem? Kde se věřící shromažďovali k bohoslužbám, kde se křtilo, oddávalo či bířmovalo? Snad to ještě staropoddvorovští nezapomněli, že se vše odehrávalo v Čejkovicích. V Čejkovicích se ustavila duchovní správa v r. 1624. V tomto roce dostala od císaře Ferdinanda II. čejkovické panství olomoucká jezuitská kolej. V obci sice kostel byl, ovšem bez faráře, a tak jezuité převzali duchovní správu nejen Čejkovic a přilehlých vesnic – Vrbice a Prušánek, ale také vzdálenějších jako Kobylí, Bořetice, Pavlovice a Hovorany. Bylo to totiž v době třicetileté války, kdy církevní správa byla značně rozkolísaná. V průběhu 17. století se stav pomalu zlepšoval, čejkovická farnost se postupně zmenšovala a na začátku 18. stol. k farnosti patřily jen Prušánky a Vrbice. Potvorovsko bylo původně označováno jako pustá osada, od r. 1700 se už v matričních zápisech uvádí u jmen rodičů dítěte, že jsou „z Potworowska“, zápisy jsou ovšem rozptýleny mezi čejkovickými osadníky. Teprve od r. 1784 je vedena samostatná část matriky pro Starý Poddvorov, kde jsou kromě křtů dětí také zapsány svatby a úmrtí.

V Čejkovicích se zřejmě odehrával veškerý náboženský život poddvorovských farníků – ve farní kronice je jen málo zmínek o Starém či Novém Poddvorovu, byli to zkrátka farníci jako jiní. V knize Karla Čapka „Hovory s TGM“ Masaryk vzpomíná, jak poddvorovští farníci byli sebevědomí, jak se hlásili o svá práva, třeba o právo zvonit na kostelních zvonech.

Náboženský život – to nebyla jen pravidelná účast na bohoslužbách v čejkovickém kostele, ale také svatby, křty, pohřby a duchovní cvičení resp. lidové misie. V paměti mi zůstaly průvody o Vzkříšení (na Bílou sobotu odpoledne), kde ani Poddvorovští nechyběli, stejně i v průvodech o Božím těle.

Do kostela v Čejkovicích se chodilo polní cestou – od Jurkovičova kříže, kolem kříže Veselských, kapličky sv. Cyrila a Metoděje, dále kolem Bařinova kříže, cesta pak vedla kolem čejkovického kříže, kolem obrázků P. Marie ustavičné pomoci (Kůrkův obrázek) a Sv. Judy Tadeáše u Panáčkového dílu, až k zámku. Horko, mráz, déšť nebo sníh – to nebyly žádné překážky účasti na nedělní mši sv. V živé paměti mi zůstaly vzpomínky na zabláčené boty, ve kterých jsme vcházeli do kostela, na zabláčený kabát, když jsme uklouzli na blátivé cestě, promrzlé ruce a uši, když foukal mrazivý vítr. Silnice do Čejkovic byla vybudována až po 2. světové válce a pěšky se po ní už moc nechodilo. Začátkem 50. let začala totiž pravidelná autobusová přeprava,

do kostela se začalo jezdit autobusem, který každé ráno projížděl z Hodonína do Brna (moje generace si asi vybaví i jména řidičů - Průdek, Franta Šimek - Severák, Václav Hajda aj.). Zpět se chodilo buď pěšky, nebo jsme čekali na hodonínskou linku, kde nás vozili řidiči Kalábek, Kmenta, později Slávek Novotný z Čejkovic.

Občas, bývalo to nejčastěji na orelských či hasičských slavnostech, byla ve Starém Poddvorově polní mše svatá. Vyzdobený oltář stával u zvonice před vraty domu Františka Horňáka, vlevo před oltářem se postavila i kazatelna. Ministranti bývali místní a zpravidla byli oblečení v krojích. Fotografie z r. 1953 připomíná dva ministranty - Pavla Janečka a Ludvíka Popovského. Kostelníka dělal František Trefelík, o výzdobu a další služby se starala jeho manželka Magdalena a později Marie Cvanová.

Nechodili jsme jen do čejkovického kostela, ale také do bojanovského nebo mutěnského. Do Dolních Bojanovic směřovali nejčastěji „čechačkáři“. Cesta do Dolních Bojanovic

začínala u Půlkrábkova obrázku Nejsvětější Trojice – při východu z obce. Někteří směřovali „hore Čechačků“ kolem Svrčkova obrázku Svaté Rodiny a pak šli po silnici nebo lesní cestou až k Bojanovicím. Jiní šli polní cestou nad Klobučkama k Pomahaj Bůh (pod současnou hospodou a benzinovou pumpou). V těchto místech byl (a dosud snad je) obrázek Ježíšova Srdce, kde býval nápis: Tys práci nám dal za podíl, požehnej našich slabých sil. Odtud se pak vyšlo na silnici nebo lesní cestu a putovalo se až do Bojanovic. Lesní cesta končila na silnici u obrázku sv. Josefa.

Do mutěnského kostela chodili hlavně „rádkaři“. Vycházelo se od Kerchůvka, kde je Plecákův kříž a obrázek sv. Marka (obrázek Novotných), směrem na Nivy (poblíž vysílací věže) po cestě kolem lesa. Na Nivách býval a je obnoven obrázek Nejsvětějšího Srdce Panny Marie. Od tohoto obrázku se šlo lesním chodníkem až k Mutěnicím a pak polní cestou kolem kaple sv. Rocha (v hájku) až ke kostelu.

Centrem duchovního života byla „zvonice“. Zděná zvonice pochází z r. 1855, předtím tu

byla jednoduchá zvonice dřevěná. U zvonice se konávaly májové pobožnosti, nedělní odpolední „modlení“, „polní“ mše svatá a růžencové pobožnosti. Od zvonice také vycházela procesí do polí či po dědině.

Největším náboženským svátkem bývala slavnost Božského Srdce. Se sochou Ježíšova Srdce se dříve chodilo na procesí do Dolních Bojanovic, od r. 1953 však zavedl Augustin Novotný tuto slavnost ve Starém Poddvorově. Procesí s monstrancí pod baldachýnem vyšlo od zvonice ke křižovatce na řádek a zpět, dále do Čechačky k Hromkovému a zpět ke zvonici. Pak následovala mše svatá. Procesí doprovázela dechová hudba, slova písní předříkávali modlíci.

Velmi působivé bývaly i průvody do polí o prosebných či křižových dnech. To jsou tři po sobě jdoucí dny (pondělí, úterý, středa) v týdnu po páté neděli velikonoční a předcházejí přímo slavnosti Nanebevstoupení Páně. Za zpěvu Litanii ke všem svatým a mariánských písní chodili věřící do polí a prosili za požehnaní dobré úrody a za odvrácení zla – nemocí, hladu, války, krupobití atd.

Procesí směřovalo ke křížům či obrázkům v polích: Rodina, která dala kříž či obrázek postavit, se starala, aby jejich kříž či obrázek byl ozdoben na tuto příležitost věnečkem z květů či zelených obilných stébel.

První den vedl modlič procesí od zvonice na Řádek a ke Kerchůvku až k obrázku sv. Marka, pak polní cestou po Frýdech kolem Kašíkova obrázku sv. Vendelína, Svrčkova obrázku sv. Rodiny, Čechačků dolů kolem obrázku Nejsvětější Trojice a zpět ke zvonici.

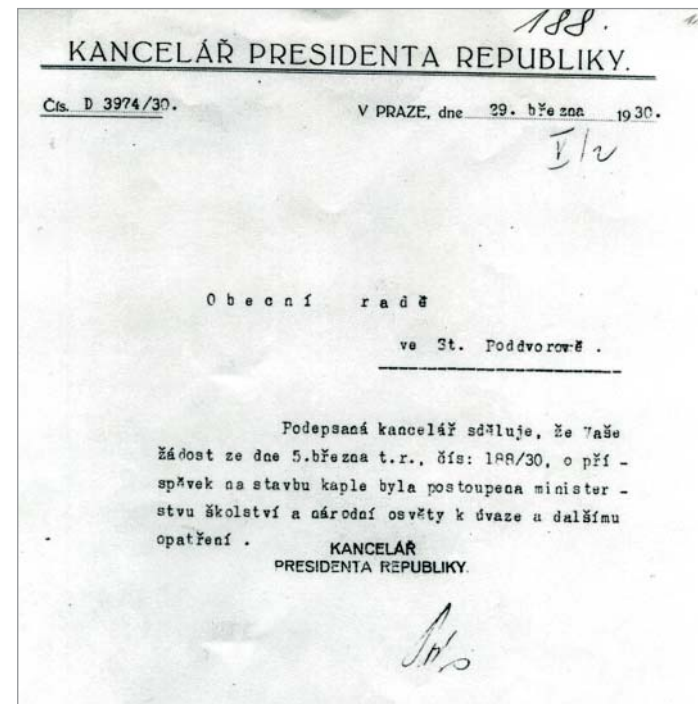
Druhý den se šlo přes Hraničky pod Jochy kolem obrázku Panny Marie k Vlčkovu kříži, kolem Bortlíkova obrázku sv. Anny a Kotáškova obrázku sv. Josefa k Hornákovému kříži, pak ke Kašíkovému kříži a kolem Uhrovičova kříže pod hájenkou zpět ke zvonici.

Třetí den se šlo přes dědinu kolem Jurkovičova kříže, kříže Veselských (nad sklepy) ke kapličce sv. Cyrila a Metoděje, pak dolů k Bařinovu kříži, pak kolem Kašparova obrázku Ježíšova Srdce, Hornákov kříže, Blažkova kříže (pod bytovkami) a Újezdama ke zvonici. Prosebné procesí do polí se také konalo na svátek sv. Marka, 25. dubna.

Modliči také „vypravovali“ nebožtíka z domu smutku a vedli smuteční průvod ke křížovatce na řádku. Tam vykonal modlič rozloučení s nebožtíkem a rakev se odvezla povozelem na hřbitov do Čejkovic, kde vykonal kněz pohřební obřady. Od r. 1947, kdy se vysvětil nový hřbitov, vykonával pohřební obřady čejkovský farář nebo kaplan.

Pouť do Žarošic bývala velkou slávou. Konala se kolem 8. září na svátek narození Panny Marie. V procesí, které opět vedl modlič, bývalo až 100 poutníků. Poutníci vycházeli v sobotu ráno a putovali polní cestou do Čejkovic, po silnici na Čejč, pak přes Násedlovice a Spálené mlýny do Žarošic, kam dorazili odpoledne. Po pobožnosti v kostele se rozešli hledat nocleh po Žarošicích a ráno se účastnili poutní mše svaté. Po jejím skončení se poutníci vraceli domů. Přivítat je šlo procesí těch, kteří na pouti nebyli – obě procesí se potkávala u Petrolínkovy kapličky nad Novými. Společně pak přišli všichni ke zvonici, odkud se rozešli.

Modliči byli jakýmsi duchovními představenými v obci: vedli již zmíněné majové pobožnosti, nedělní „modlení“, dále vodivali

procesí do polí a do Žarošic. Starší generace si možná vzpomene na modliče Ludvíka Uhroviče (1872-1960), kterému pomáhal Michal Mikůš (1878-1953). Po nich nastoupil modličskou službu Augustin Novotný (1905-1980), kterému vypomáhal Augustin Veselský (1904-1970). Pak byl krátkou dobu modličem Josef Veselský č. 95, po několika letech však tato služba ve St. Poddvorově zanikla. Ve vedení pobožností u zvonice se pak střídaly Marie Bařinová, Josefa Veselská a další. Pobožnosti u zvonice po postavení kostela už nepokračovaly. Po jménech starších modličů jsem sice pátral, nezjistil jsem však žádné jméno.

Poddvorovští tedy nebyli před vybudováním kostela pohani, ani jako „židi“, jak se nám vysmívali Bojanovčáci (Potvorovská dědina, dyby rači nebyua, sú tam lidé jako židé, nemajú tam kosteua). Naplňuje nás obdivem,

že naši předkové byli 300 let řádnými farníky čejkovické farnosti, přestože museli putovat neděli co neděli pět kilometrů tam a pět kilometrů zpět. Je to dobrý příklad vytrvalosti a stálosti, ale také poslušnosti a úcty k Bohu. Kéž bychom projevovali stejný vztah k Bohu i teď, když je Boží stánek v obci, kéž bychom sem chodili rádi a tak věrně, jako naši předkové do Čejkovic. Předcházející generace žily v době, kdy celá společnost byla křesťanská. Dnes představují křesťané spíše malé ostrůvky. Tím spíše se od nás, kteří chodíme do tohoto kostela a slyšíme Boží slovo, očekává svědectví, že život s Bohem je život radostný, plný pokoje, lásky a důvěry v Boží pomoc. Takové svědectví je asi tou nesprávnější oslavou 20. výročí poddvorovského kostela.

Augustin Svoboda

Kněží, kteří působili během 20 let v kostele sv. Martina ve Starém Poddvorově

1974 - 1992
P. Jiří Palla

(odešel do Doubravice
nad Svitavou)

1992 - 1998
P. Libor Salčák
(odešel do Velkých Bílovic)

1998 - 2005
P. Pavel Merta
(odešel do Miroslavy
u Znojma)

2005 - 2012
P. Grzegorz Zych
(odešel do Vranovic
u Pohořelic)

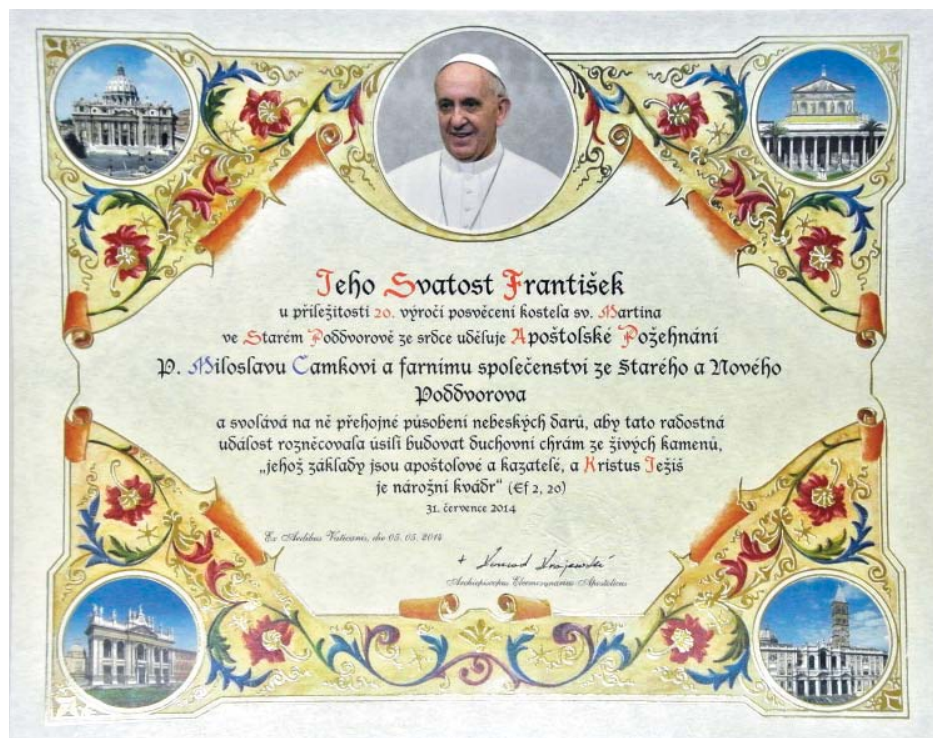

2012 - dosud
P. Miloslav Čamek

O. Kajetán

Kostelníci, kteří během 20. let vykonávali tuto službu
Josef Prygl, Jan Štětka, Vladislav Strýček, Karel Lamč, Josef Grmolec.

Mše svatá za úrodu

Každoročně v měsíci září se koná děkonná mše svatá za úrodu. Dříve poděkování za úrodu probíhalo formou procesí do polí k vyzdobeným svatým obrázkům.

Misie

Lidové misie se konaly v naší farnosti po 72 letech ve dnech 17. 11. - 24. 11. 2013. Misie vedli otcové redemptoriské z Tasovic u Znojma P. Jiří Šindelář a P. Tomasz Wascinski. Přípomínkou na lidové misie je misijní kříž, na který byl umístěn nápis „Lidové misie LP 2013“. Má nám připomínat tuto událost, která byla prohloubením a posílněním naší víry.

VÝZDOBA KOSTELA

Noste sem lásku

*Ve světě bezbožném a plném ran
hledali věřící přístřešek, stan,
místo, kde slyšet i srdeční tep,
kde ho i beze slov slyší sám Pán.*

*Našlo se, stojí a svolává lid
aby sem vešel a hledal tu klid,
ve slovech Písma uslyší radu
jak plně, bohatě, duchovně žít.*

*Noste sem slzy a bolest i žal,
pro ty co osud už před vámi vzal,
čekají na cestě na vaše prosby,
aby šli v očistci o kousek dál.*

*Ze všeho nejvíc však lásku sem noste
k bližním i těm, co vejdou jak hosté,
ať najdou víru pod touto střechou,
ať u nich zakotví, sílí a roste.*

F. Kalinová, Písek 18. 11. 2000